

MANIFESTI I LËVIZJES SOVRANI

Koha për të ndryshuar marrëdhënien mes qytetarit dhe pushtetit

Shqipëria ka ndryshuar shumë herë qeveri, parti, emra dhe njerëz në pushtet.

Por një gjë ka ndryshuar shumë pak: marrëdhënia e qytetarit me pushtetin.

Qytetari vazhdon të thirret kryesisht për të votuar, ndërsa më pas vendimet që ndikojnë jetën e tij merren larg tij. Përfaqësuesi, pasi merr votën, fiton një hapësirë të madhe për të vendosur, ndërsa qytetari ka pak mundësi për ta kontrolluar, korrigjuar apo për t'ia tërhequr besimin.

Kjo marrëdhënie duhet të ndryshojë.

Lëvizja Sovrani lind pikërisht për këtë.

Jo për të zëvendësuar një elitë me një tjetër.

Jo për të krijuar një udhëheqës të ri që qytetarët duhet ta ndjekin.

Jo për t'u treguar njerëzve se çfarë duhet të mendojnë.

Por për ta rikthyer qytetarin në vendin që i takon: **në burimin e pushtetit.**

Nga spektatori te pjesëmarrësi

Për shumë kohë politika është kuptuar si veprimtari e politikanëve.

Ne mendojmë ndryshe.

Politika, në kuptimin e saj më të mirë, është kujdesi i qytetarëve për çështjet e përbashkëta.

Një rrugë, një lagje, një fshat, një qytet apo një vend nuk mund të ndërtohet vetëm nga administrata dhe përfaqësuesit. Ai ndërtohet edhe nga qytetarët që interesohen, diskutojnë, propozojnë, kundërshtojnë dhe kërkojnë llogari.

Prandaj ndryshimi që kërkojmë nuk fillon në zyrat e shtetit.

Fillon mes qytetarëve.

Fillon kur njerëzit që jetojnë pranë njëri-tjetrit fillojnë përsëri të flasin për të përbashkëtën.

Kur mendimi individual bëhet diskutim.

Kur diskutimi bëhet qëndrim.

Dhe kur qëndrimi i përbashkët bëhet vullnet qytetar.

Të rindërtojmë kulturën e Kuvendit

Shqiptarët nuk e kanë të huaj kulturën e mbledhjes dhe të kuvendimit.

Për breza, komunitetet tona kanë njohur Kuvendin dhe Pleqësinë si hapësira ku njerëzit diskutojnë çështjet që i përkisnin bashkësisë.

Koha ndryshoi dhe një pjesë e kësaj kulture u zbeh.

Ne nuk kërkojmë kthimin në të kaluarën.

Kërkojmë të marrim prej saj një ide të vlefshme dhe ta sjellim në kohën moderne:

qytetarët duhet të kenë përsëri hapësirën e tyre për t'u dëgjuar dhe për të formuar vullnetin e përbashkët.

Kuvendi modern nuk duhet të jetë kopje e Kuvendit të dikurshëm.

Ai duhet të jetë i hapur për çdo qytetar: për gratë dhe burrat, për të rinjtë dhe të moshuarit, për ata që jetojnë në Shqipëri dhe, përmes teknologjisë, edhe për shqiptarët që jetojnë jashtë saj.

Kuvendi nuk duhet të jetë një pushtet tjetër.

Duhet të jetë **zëri i organizuar i qytetarëve përballë pushtetit.**

Jo një shtet paralel

Lëvizja Sovrani nuk kërkon të zëvendësojë institucionet.

Shteti duhet të qeverisë.

Administrata duhet të administrojë.

Profesionistët duhet të kryejnë detyrat për të cilat kanë dije dhe përgjegjësi.

Qytetari nuk ka pse të drejtojë çdo zyrë dhe as të marrë çdo vendim teknik.

Por ai duhet të ketë mundësinë të thotë:

Këtë duam.

Këtë nuk e pranojmë.

Për këtë kërkojmë shpjegim.

Këtë vendim kërkojmë ta rishikojmë.

Këtij përfaqësuesi nuk i besojmë më.

Këtu qëndron dallimi themelor:

Sovrani kontrollon, nuk organizon.

Ndryshimi fillon nga poshtë

Ne nuk besojmë se një shoqëri mund të ndryshohet vetëm duke marrë pushtetin nga lart.

Ndryshimi i qëndrueshëm ndërtohet nga poshtë.

Nga qytetari te komuniteti.

Nga komuniteti te Kuvendi.

Nga Kuvendi te një kulturë e re pjesëmarrjeje.

Prandaj Lëvizja Sovrani nuk e mat forcën e saj me numrin e zyrave, funksionarëve apo strukturave që ndërton.

Forca e saj duhet të matet me numrin e qytetarëve që fillojnë të marrin pjesë në çështjet e përbashkëta.

Një Kuvend që funksionon është më i vlefshëm se një mijë fjalime për demokracinë.

Një komunitet që mëson të vendosë së bashku është më i fuqishëm se një turmë që pret një shpëtimtar.

Teknologjia në shërbim të qytetarit

Shoqëria e sotme na jep mundësi që brezat e mëparshëm nuk i kishin.

Qytetari nuk ka pse të jetë gjithmonë fizikisht në një sallë për të marrë pjesë.

Ai mund të informohet, të propozojë, të diskutojë dhe, kur siguria dhe transparenca e lejojnë, të shprehë vullnetin e tij edhe elektronikisht.

Teknologjia nuk duhet t'i largojë njerëzit nga demokracia.

Duhet t'i afrojë me të.

Ajo mund ta bëjë pjesëmarrjen qytetare të mundshme edhe në qytete me qindra mijëra banorë dhe mund t'u krijojë lidhje me vendimmarrjen edhe shqiptarëve që jetojnë jashtë vendit.

Por teknologjia është vetëm mjet.

Në qendër mbetet qytetari.

Nuk kërkojmë një shpëtimtar

Një nga gabimet më të përsëritura të shoqërive është pritja e njeriut që do t'u zgjidhë problemet.

Ne nuk e kërkojmë atë njeri.

As nuk pretendojmë të jemi ne.

Sepse një popull që ia dorëzon të ardhmen një njeriu, një partie apo një grupi të vogël, dorëzon edhe një pjesë të përgjegjësisë së vet.

Shqipërisë nuk i duhet një Sovran i ri.

Shqipërisë i duhet të njohë Sovranin që ka pasur gjithmonë:

qytetarët e saj.

Rruga jonë

Ne nuk premtojmë një ndryshim të menjëhershëm.

Ndryshimi i kulturës qytetare kërkon kohë.

Do të fillojë me njerëz që flasin me njëri-tjetrin.

Me komunitete që provojnë të kuvendojnë.

Me qytetarë që mësojnë të dëgjojnë edhe mendimin ndryshe.

Me Kuvende që fitojnë besimin përmes shembullit.

Me institucione që gradualisht mësojnë se përballë tyre nuk qëndron më vetëm individi i veçuar, por qytetari i organizuar.

Nga një Kuvend mund të lindin dhjetë.

Nga dhjetë, njëqind.

Dhe një ditë mund të krijohet një kulturë ku pjesëmarrja qytetare të mos jetë përjashtim, por pjesë normale e demokracisë shqiptare.

Ky është ndryshimi që kërkon Lëvizja Sovrani.

Jo thjesht ndryshimin e atyre që qeverisin.

Por ndryshimin e mënyrës se si qytetari lidhet me pushtetin.

Sepse demokracia nuk përfundon te vota.

Ajo fillon prej saj.

Misioni ynë

Lëvizja Sovrani nuk synon të kthehet në parti politike.

Ajo nuk synon të paraqesë apo të promovojë kandidatë për zgjedhje parlamentare, bashkiake apo për funksione të tjera të pushtetit.

Sepse qëllimi i saj nuk është të marrë pushtetin në emër të qytetarëve.

Misioni i saj është tjetër:

të përhapë dhe të ndërtojë Kulturën Sovraniste.

Kulturën e pjesëmarrjes.

Kulturën e kuvendimit.

Kulturën e përgjegjësisë qytetare.

Kulturën e kontrollit demokratik mbi pushtetin.

Lëvizja Sovrani kërkon të ndihmojë qytetarët të krijojnë hapësirat e tyre të pjesëmarrjes, të ndërtojnë Kuvendet e tyre, të mësojnë të diskutojnë, të formojnë vullnet të përbashkët dhe ta bëjnë atë të dëgjueshëm për institucionet.

Ajo nuk kërkon që qytetarët ta ndjekin.

Kërkon që qytetarët të mësojnë të qëndrojnë në këmbët e tyre.

Nuk kërkon të ndërtojë një pushtet të ri.

Kërkon të ndërtojë një kulturë që kontrollon çdo pushtet.

Dhe nëse një ditë kjo kulturë bëhet pjesë e natyrshme e jetës qytetare shqiptare, nëse Kuvendet funksionojnë vetë, nëse qytetarët marrin pjesë, kërkojnë llogari dhe nuk presin më që dikush tjetër të flasë në emër të tyre, atëherë Lëvizja Sovrani do ta ketë përmbushur misionin e saj.

Sepse qëllimi i saj përfundimtar nuk është të bëhet e domosdoshme.

Është të bëjë të domosdoshëm **qytetarin**.

Sovrani kontrollon, nuk organizon.

Sovrani nuk është Lëvizja.

Sovrani është qytetari.